

بررسی نقش جنسیت و تحصیلات والدین دانشجویان بر مهارت‌های مطالعه و خواندن

(مطالعه‌ی موردی دانشجویان کاردانی آموزش ابتدایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج)

دکتر پریسا نژاد^۱

چکیده

در عصر فن‌آوری اطلاعات، شیوهٔ کسب، نگهداری و کاربرد آموخته‌ها برای انجام امور زندگی از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد. هدف کلی این پژوهش بررسی نقش جنسیت و تحصیلات والدین در دانشجویان آموزش ابتدایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج در رابطه با مهارت‌های مطالعه و خواندن می‌باشد. سؤال‌های پژوهش عبارتند از: (۱) آیا بین مهارت‌های مطالعهٔ دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟ (۲) آیا بین مهارت‌های خواندن دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟ (۳) آیا تحصیلات پدر در میزان کسب مهارت‌های مطالعه و خواندن دانشجو تأثیر دارد؟ (۴) آیا تحصیلات مادر در میزان کسب مهارت‌های مطالعه و خواندن دانشجو تأثیر دارد؟ روش تحقیق از نوع زمینه‌یابی می‌باشد. جامعهٔ مورد مطالعه ۷۰۰ نفر در سال تحصیلی ۸۴-۸۵ می‌باشند. نمونه به شیوهٔ تصادفی خوشه‌ای از جامعهٔ مادر انتخاب شد و ۳۳۰ نفر حجم نمونه در نظر گرفته شد. در بررسی سؤال اول تحقیق معلوم شد که در مقایسهٔ میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر در استفاده از مهارت‌های مطالعه و خواندن اختلاف معنی‌داری دیده نمی‌شود، اما میزان درصد دقت خواندن در دختران کمی بیشتر از پسران است در حالیکه میزان درصد سرعت خواندن پسران بیشتر از دختران می‌باشد. بررسی سؤال سوم و چهارم تحقیق نیز نشان داد که رابطه‌ای بین تحصیلات والدین و مهارت‌های مطالعه و خواندن فرزندان آنان وجود ندارد.

واژه‌های کلیدی:

جنسیت - تحصیلات والدین - مهارت‌های مطالعه - مهارت‌های خواندن

^۱ - استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، گروه آموزش ابتدایی، مرکز تحقیقات علوم انسانی و اسلامی، کرج،

مقدمه

یکی از مهمترین مهارتهایی که در تمام طول تحصیل و پس از آن مورد نیاز فرد می‌باشد، مهارت‌های مطالعه و خواندن می‌باشد. مطالعه و خواندن فعالیتی است که جسم و ذهن آدمی را درگیر خود می‌سازد. به عبارتی دیگر مطالعه تعاملی است دوجانبه بین اندیشه و خواست و نگرش آدمی با مطالب و موضوعات نوشتاری. (ایمانی، ۱۳۸۱). مطالعه به نوبه خود در رشد جسمانی، عقلانی، زبانی، احساسی و عاطفی، شخصیتی، اجتماعی، اخلاقی و روحی افراد نقش به‌سزایی دارد و شکی نیست که در عصر اطلاعاتی به منظور توانمند ساختن افراد در حفظ و نگهداری اطلاعات نیازمند استراتژی‌ها و مهارت‌های مطالعه و خواندن می‌باشیم. (Gyner ayer, 2001)

هدف همهٔ درسها یادگیری است. دانستن اینکه چگونه باید مطالعه کرد و یاد گرفت و امتحان داد از شرایط ضروری موفقیت تحصیلی است. تفاوت میان میزان یادگیری دانشجویان گوناگون ناشی از وجود کیفیتی خاص در برخی دانشجویان و نبودن آن در برخی دیگر نیست، بلکه این تفاوت ناشی از آن است که برخی از دانشجویان قادرند از فنون متنوع‌تری برای مطالعه سود جویند. (انیس، ۱۹۸۳: ۳۲)

مهارت‌های مطالعه شامل فنونی است که قبل، هنگام و پس از مطالعه باید رعایت گردد. فنون قبل از مطالعه نظیر تعیین هدف، برنامه‌ریزی برای مطالعه، اصولی که هنگام مطالعه باید رعایت گردد، مانند یادداشت‌برداری، خط کشیدن زیر مطالب و اصول بعد از مطالعه مثل تمرین و تکرار و کاربرد آموخته‌ها است. مهارت‌های خواندن شامل فنونی است که در آن به اصول و مفاهیم موجود در متن جهت کسب معنی و مفهوم آن توجه می‌شود. (ناعمی، ۱۳۷۷) مهارت‌های مطالعه بطور کلی شامل پنج مهارت به شرح ذیل می‌باشد: مهارت‌های یادگیری، جمع‌آوری اطلاعات، خواندن، یادداشت‌برداری و ارزیابی. مهارت یادگیری مستلزم کسب مجموعه‌ای از تواناییهای شناختی و فراشناختی است که تحت عنوان پردازش اطلاعات از آن یاد شده است. (گلاور و برونینگ، ۱۹۹۰، ترجمه خرازی ۱۳۸۲)

بیان موضوع پژوهش

شریعتمداری (۱۳۷۶) معتقد است که عدم درک امور ساده، نسنجیده اقدام کردن، عدم تمیز مسائل اساسی از مسائل کمتر اساسی، اهل مطالعه نبودن، عدم مراعات اصول علمی در بیان مطالب و اظهارنظرها، عدم آینده‌نگری و عدم حل مسائل بطور علمی، بخاطر این است که در

کلاسهای درسی حتی در دانشگاه جز بالا بردن سطح محفوظات کار دیگری انجام نمی‌گیرد. بسیاری از ناکامی‌ها بخاطر بد مطالعه کردن و ندانستن اصول روشهای مطالعه درست است. مرتضوی‌زاده (۱۳۸۰) در تحقیق خود بیان داشت که بسیاری از دانشجویان وقت و نیروی زیادی را صرف مطالعه، آموزش و یادگیری می‌کنند، به کلاسهای مختلف می‌روند و ساعت‌ها درس می‌خوانند ولی به نتیجه دلخواه نمی‌رسند. علت اصلی ناکامی آنها آشنا نبودن با شیوه‌های درست مطالعه و اهمیت ندادن به چگونگی و کیفیت مطالعه می‌باشد.

پورلی (۲۰۰۳) معتقد است که مطالعه نیازمند تلاش و توجه بیشتری نسبت به خواندن دارد. چرا که افراد باید درک کرده و آنچه را که می‌خوانند برای موفقیت در نتایج مطالعه به خاطر بیاورند. براون (۱۹۹۹) بیان می‌دارد که انسانها نیازمند سواد اطلاعاتی که در واقع مهارتها و تواناییهای متنوعی چون مهارتهای تفکر انتقادی، حل مسئله، مهارتهای شخصی، اجتماعی، ارتباطی و همچنین سواد رایانه‌ای و کتابخانه‌ای را در بر می‌گیرد، هستند. فقدان این مهارتها سبب بروز مشکلاتی در زندگی، کار و ادامه حیات می‌شود.

براون (۲۰۰۵) اظهار می‌دارد که سه عامل نتایج مطالعه موفقیت‌آمیز را پیش‌بینی می‌کنند که عبارتند از: فراشناخت، درک خواندن و دانش قبلی. وی معتقد است که افراد باید در وقت مطالعه ابتدا معنی اطلاعات اولیه را درک کرده و سپس آنها را به خاطر بسپارند و این هدف درک خواندن است.

ضرورت و اهمیت تحقیق

اهمیت و جایگاه مطالعه و خواندن بر کسی پوشیده نیست و در راستای دستیابی به این هدف باید راهکارها و مهارتهای آن را فرا گرفت. امروزه مطالعه و تحقیق از مهمترین عوامل توسعه اجتماعی محسوب می‌شود و هر جامعه‌ای که به تحقیق و مطالعه بیشتر روی آورده است، افراد جامعه و حتی نسل‌های بعدی از آن بهره‌مند شده‌اند. یکی از ضرورت‌های نظام آموزشی موفقیت در ادامه و گسترش مهارتهای لازم تحصیلی در دانش‌آموزان و دانشجویان است. در گذشته تفاوت‌های فردی عامل اصلی در تفاوت سطح تحصیلی بین دانش‌آموزان پنداشته می‌شد. ولی در سالهای اخیر بویژه با مطرح شدن دیدگاههای شناختی و خبرپردازی، نظرات جدیدی درباره مشکلات و نارسایی‌های یادگیری کودکان ارائه گردید که تا حدودی مبین اهمیت فراگیری و نحوه کاربرد مهارتها و راهبردهای شناختی و فراشناختی در یادگیری مباحث درسی است. در واقع تفاوت دانش‌آموزان نه در قابلیت‌ها و خصائص ذاتی بلکه در نحوه پردازش اطلاعات است. والدین باید فرزندانی تربیت کنند که

برای یادگیری و مطالعه ارزش قائل باشند. مطالعه به نوبه خود در رشد جسمانی، عقلانی، زبانی، احساسی و عاطفی، شخصیتی و اجتماعی، اخلاقی و روحی افراد نقش به سزایی دارد. (لووکی‌نزر، ۲۰۰۰)

گاینرآیر (۲۰۰۱) می‌گوید: «بهترین وسیله و زمینه‌ساز توانایی مطالعه بزرگسالان، آموزش است». شواهد زیادی موجود است که تمرین‌های مکرر و مستمر مربوط به سوادآموزی، از نظر مهارت‌های مطالعه و مهارت‌های تفسیری در سنین اولیه زندگی حکایت دارند.

اهداف پژوهش

هدف کلی پژوهش بررسی نقش جنسیت و تحصیلات والدین در دانشجویان آموزش ابتدایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج در رابطه با مهارت‌های مطالعه و خواندن می‌باشد.

اهداف فرعی عبارتند از:

- الف- بررسی مهارت‌های مطالعه در بعد تکرار یا مرور ویژه تکالیف ساده و پیچیده در بین دانشجویان دختر و پسر
- ب- بررسی مهارت‌های مطالعه در بعد بسط یا گسترش معنایی تکالیف ساده و پیچیده در بین دانشجویان دختر و پسر
- ج- بررسی مهارت‌های مطالعه در بعد سازماندهی تکالیف ساده و پیچیده در بین دانشجویان دختر و پسر
- د- بررسی مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل خود و در بین دانشجویان دختر و پسر
- ه- بررسی مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - برنامه‌ریزی در بین دانشجویان دختر و پسر
- و- بررسی مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - نظم‌دهی در بین دانشجویان دختر و پسر
- ز- بررسی مهارت‌های مطالعه در بعد شناختی و فراشناختی در بین دانشجویان دختر و پسر
- ح- بررسی مهارت‌های خواندن در ابعاد دقت، درک و سرعت در بین دانشجویان دختر و پسر

سؤال پژوهش

سؤال‌های پژوهش عبارتند از:

آیا بین مهارت‌های مطالعه دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد تکرار یا مرور ویژه تکالیف ساده و پیچیده در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد بسط یا گسترش معنایی تکالیف ساده و پیچیده در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد سازماندهی تکالیف ساده و پیچیده در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل خود و در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - برنامه‌ریزی در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - ارزشیابی در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - نظم‌دهی در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد شناختی و فراشناختی در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا بین مهارت‌های خواندن دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا بین مهارت‌های خواندن در ابعاد دقت، درک و سرعت دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

آیا تحصیلات پدر در میزان کسب مهارت‌های مطالعه و خواندن دانشجو تأثیر دارد؟

آیا تحصیلات مادر در میزان کسب مهارت‌های مطالعه و خواندن دانشجو تأثیر دارد؟

پیشینه مطالعاتی

الف) بررسی تحقیقات انجام شده در داخل ایران در ارتباط با مهارت‌های مطالعه و خواندن: امینیان (۱۳۷۳) با انجام تحقیقی روی دو گروه از دانشجویان موفق و ناموفق دانشگاه علوم پزشکی یزد، شیوه‌های مطالعه و یادگیری را مورد مقایسه قرار داد. امینیان آزمودنی‌ها را از نظر جنس در دانشگاه مورد مقایسه قرار داده است که نتیجه در سطح معنی‌داری به نفع دانشجویان دختر بوده است.

صمدی (۱۳۸۱) در پژوهشی به عدم تأثیر عامل جنسیت بر میزان استفاده از راهبردهای مطالعه اشاره کرد.

صمدی (۱۳۸۳) در تحقیقی تحت عنوان «بررسی خودتنظیمی یادگیری دانش‌آموزان و والدین: مطالعه نقش جنسیت و عملکرد تحصیلی»، بدین نتیجه رسید که بین راهبردهای خودتنظیمی در یادگیری دانش‌آموزان دختر و پسر و همین‌طور بین رفتارهای خودتنظیم‌گرانه والدینشان تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

چشمی مقدم (۱۳۷۷) در تحقیقی تحت عنوان «راهکارهای مورد استفاده دانشجویان سال دوم مقطع کارشناسی زبان انگلیسی برای یادگیری معنی واژه‌های انگلیسی و رابطه بین این راهکارها با میزان تسلط کلی آنها بر زبان انگلیسی» اشاره کرد که دانشجویان پسر از راهبردهای مطالعه بیشتری نسبت به دانشجویان دختر استفاده می‌کنند.

رضایی‌پور (۱۳۷۹) در تحقیقی تحت عنوان «بررسی نقش سن، جنسیت و آموزشهای قبلی دانشجویان رشته زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم در متون انگلیسی تخصصی» عنوان کرد که از نظر پیشرفت تحصیلی و استفاده از مهارت‌های مطالعه زنان بطور معنی‌داری از مردان موفق‌ترند.

ب) بررسی تحقیقات انجام شده در خارج از ایران پیرامون مهارت‌های مطالعه و خواندن نپتریچ و کارسیا (۱۹۹۱) به نقل از پالسن (۱۹۹۵)، ترجمه خرازی (۱۳۸۲)، تفاوت اندکی میان دانشجویان زن و مرد در استفاده از راهبردهای مطالعه و خواندن گزارش کردند. پالسن (۱۹۹۵) نشان داد که دانشجویان زن بیشتر از دانشجویان مرد از راهبردهای مطالعه و یادگیری استفاده کردند.

الیورز و همکاران (۱۹۹۷) به نقل از براتن (۱۹۹۹)، ترجمه خرازی (۱۳۸۲)، نشان داد که دانشجویان زن در نگرش و خودآزمایی بطور معناداری بالاتر از دانشجویان مرد نظر داشتند. در مقابل دانشجویان مرد از آرامش هیجانی بیشتری در امر تحصیل برخوردار بودند. براتن (۱۹۹۹)، ترجمه خرازی (۱۳۸۲)، نیز در مطالعه‌ای بر روی دانشجویان نروژی نشان داد که دانشجویان زن میانگین بالاتری در خرده‌آزمونهای فنون مطالعه، تمرکز، مدیریت زمان کسب کردند.

نتایج برخی پژوهشها حاکی از عدم تأثیر عامل جنسیت بر میزان استفاده از راهبردهای شناختی، فراشناختی و مدیریتی است. (آندرمین و یانگ، ۱۹۹۴، لین دهید، ۱۹۸۹، ترجمه خرازی ۱۳۸۲)

در حالی که زیمرمن (۱۹۹۰)، در پژوهشی که در این زمینه انجام داده مشاهده کرده است که دخترها به طور معنی‌داری نسبت به پسرها بیشتر به یادداشت کردن، نظارت بر خود و سازمان دادن محیط توجه دارند و نتیجه مطالعه پاجاریس و همکاران (۲۰۰۱) حاکی از آن است که دختران در انجام فعالیت‌های مربوط به تکالیف درسی از جمله به یاد آوردن تکالیف خود، سازمان دادن محیط خود و نحوه یادداشت کردن بر پسران برتری دارند.

مارتینز پونز (۱۹۹۶) معتقد است که والدین خود می‌توانند از طریق فراهم کردن تسهیلات لازم برای یادگیری (از قبیل تخصیص زمان مناسب برای مطالعه، مکان مناسب و منابع مورد نیاز جهت مطالعه) و نشان دادن (ارائه الگو یا مدل و سرمشق) چگونگی و چرایی استفاده از راهبردهای مطالعه در موقعیت‌های عینی و تشویق و پاداش فرزندان را در تنظیم فعالیت‌های یادگیری‌شان و نهایتاً عملکرد تحصیلی بهتر یاری دهند. به اعتقاد وی رابطه عملی بین مهارت‌های مطالعه والدین و مهارت‌های مطالعه فرزندان وجود دارد. پنتریچ و دی گروت (۱۹۹۰) معتقد بودند که نوع راهبردهای مورد استفاده دختران و پسران جهت یادگیری متفاوت است.

پاجارس و همکاران (۲۰۰۱) دریافتند که دختران و راهبردهای مربوط به انجام تکالیف مدرسه و سازماندهی محیط بر پسران برتری دارند. اختیاری (۱۳۷۷) دریافت که عملکرد دختران در راهبردهای شناختی حل مسأله بعد از آموزش برتر از پسران است. در حالی که یافته برنز (۱۹۹۲) حاکی از آن است که تفاوت معنی‌داری بین نحوه تعادل والدین با فرزندان دختر و پسر وجود ندارد.

روش پژوهش

روش پژوهش از نوع زمینه‌یابی می‌باشد. در این تحقیق پژوهشگر صرفاً به بیان تفاوت دانشجویان دختر و پسر از نظر مهارت‌های مطالعه و خواندن و همین‌طور نقش تحصیلات والدین در کسب مهارت‌های مطالعه و خواندن با توجه به معدل نیمسال گذشته آنها پرداخته است.

جامعه آماری و ویژگیهای آن

جامعه پژوهش در این تحقیق عبارتست از کلیه دانشجویان رشته آموزش ابتدایی مقطع کاردانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج که در سال تحصیلی ۸۵-۸۴ تحصیل می‌کنند و تعداد آنها ۷۰۰ نفر می‌باشد.

حجم نمونه

به منظور تعیین حجم نمونه در این پژوهش با توجه به آنکه حجم جامعه مورد مطالعه مشخص و مقیاس متغیر مورد مطالعه فاصله‌ای و پیوسته می‌باشد از این فرمول استفاده می‌شود:

$$n = \frac{700(1.96)^2(1.74)^2}{(700-1)(0.01)^2 + (1.96)^2(1.74)^2} = 330$$

بدین ترتیب تعداد نمونه ۳۳۰ بدست آمد.

مراحل انتخاب نمونه‌گیری

شیوه نمونه‌گیری در این تحقیق تصادفی خوشه‌ای به شرح زیر انتخاب گردید: ابتدا از بین واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج و از بین مقاطع مختلف تحصیلی موجود در دانشگاه، مقطع کاردانی بطور تصادفی انتخاب گردید. سپس از بین رشته‌های موجود در مقطع کاردانی، رشته علوم تربیتی و از بین رشته‌های علوم تربیتی، رشته آموزش ابتدایی بطور تصادفی مشخص شد. آنگاه از مجموع ده کلاس آموزش ابتدایی، ۶ کلاس به قید قرعه انتخاب و کلیه دانشجویان هر کلاس که ۵۵ نفر بودند، مورد مطالعه قرار گرفتند.

روش جمع‌آوری اطلاعات

در این تحقیق برای جمع‌آوری اطلاعات از دو ابزار عمده جهت اندازه‌گیری داده‌ها به شرح زیر استفاده گردید:

مهارت‌های مطالعه

به منظور سنجش و ارزیابی مهارت‌های مطالعه از پرسشنامه ۵۵ سؤالی در پنج گزینه بر اساس مقیاس لیکرت، که دربرگیرنده دو بعد شناختی و فراشناختی و ده مؤلفه (تکرار یا مرور ویژه تکالیف ساده، تکرار یا مرور ویژه تکالیف پیچیده، بسط تکالیف ساده، بسط تکالیف پیچیده، سازماندهی تکالیف ساده، سازماندهی تکالیف پیچیده، دانش و کنترل خود، دانش و کنترل فرآیند برنامه‌ریزی، دانش و کنترل فرآیند - کنترل و ارزشیابی، دانش و کنترل فرآیند - نظم‌دهی) بر اساس مدل فلاول (۱۹۹۰) مورد استفاده قرار گرفت. شرح آن چنین است:

الف) بعد شناختی: در برگیرنده شش مؤلفه است. مؤلفه‌های شناختی عبارتند از: تکرار یا مرور ویژه تکالیف ساده، تکرار یا مرور ویژه تکالیف پیچیده، بسط یا گسترش تکالیف ساده، بسط یا گسترش تکالیف پیچیده، سازماندهی تکالیف ساده و سازماندهی تکالیف پیچیده.
 ب) بعد فراشناختی در برگیرنده ۴ مؤلفه است. مؤلفه‌های فراشناختی عبارتند از: دانش و کنترل خود (تعهد، نگرش و توجه)، دانش و کنترل فرآیند - برنامه‌ریزی، دانش و کنترل فرآیند - کنترل و ارزشیابی، دانش و کنترل فرآیند - نظم‌دهی.

مهارت‌های خواندن

به منظور سنجش و اندازه‌گیری مهارت‌های خواندن از پرسشنامه ۲۰ سؤالی که در برگیرنده سه بعد (دقت، درک، سرعت) و هشت مؤلفه (گوش دادن، مشاهده کردن، نوشتن، تداعی معانی، طبقه‌بندی، بازگردانی، زمان و تنظیم بخشی) می‌باشد، مورد استفاده قرار گرفت.
 الف) بعد دقت: که در برگیرنده سه مؤلفه بوده و عبارتند از: گوش دادن، مشاهده کردن، نوشتن.

ب) بعد درک: که در برگیرنده سه مؤلفه بوده و عبارتند از: تداعی معانی، طبقه‌بندی، بازگردانی.

ج) بعد سرعت: که در برگیرنده دو مؤلفه بوده و عبارتند از: زمان و تنظیم بخشی محاسبه پایایی

الف) ضریب پایایی پرسشنامه مهارت‌های مطالعه در پژوهش قبلی:
 برای تعیین پایایی پرسشنامه مهارت‌های مطالعه با توجه به تحقیق کرمی نوری (۱۳۸۱) با استفاده از روش آزمایش مجدد یا بازآزمایی $r=0.97$ بدست آمد.

ضریب پایایی پرسشنامه مهارت‌های مطالعه در این پژوهش:
 در این پژوهش در یک مطالعه مقدماتی که توسط محقق بر روی ۵۰ نفر انجام شد با استفاده از آلفای کرانباخ ضریب پایایی (۰/۹۲) بدست آمد.

ب) ضریب پایایی پرسشنامه مهارت‌های خواندن در پژوهش قبلی:
 برای تعیین پایایی پرسشنامه مهارت‌های خواندن با توجه به تحقیق سهرابی (۱۳۸۳) با استفاده از روش آزمایش مجدد یا بازآزمایی $r=0.96$ بدست آمد.
 ضریب پایایی پرسشنامه مهارت‌های خواندن در این پژوهش:

در این پژوهش در یک مطالعه مقدماتی که توسط محقق بر روی ۵۰ نفر صورت پذیرفت با استفاده از آلفای کرانباخ ضریب پایایی ۰/۸۵ بدست آمد:

همانطور که ملاحظه می‌گردد از همسانی درونی و ضریب پایایی بالایی برخوردار است و جهت اندازه‌گیری مؤلفه‌های مهارت‌های خواندن مناسب تشخیص داده می‌شود.

تعیین روایی محتوایی

به منظور تعیین روایی پرسشنامه مهارت‌های مطالعه و خواندن، ابتدا اهداف و سؤالها به انضمام هر دو پرسشنامه به ۱۲ نفر از استادان اهل فن و صاحب‌نظر (۳ نفر در رشته‌های علوم تربیتی، ۳ نفر در رشته روش تحقیق، ۳ نفر استاد روان‌سنج و ۳ نفر استاد روانشناس) داده شد تا درباره محتوای سؤالها و ارتباط آنها با اهداف و فرضیه‌های پژوهش قضاوت و داوری کنند. سپس نظرات آنها جمع‌آوری گردید و پس از انتخاب سؤالهایی که تمام استادان بر روی آنها اتفاق نظر داشتند، مدنظر قرار گرفت و بعد از اصلاح اجرا شد.

روشهای آماری

برای بررسی و تجزیه و تحلیل آماری داده‌های این پژوهش از آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد:

در سطح آمار توصیفی، شاخص‌های آماری مورد استفاده عبارتست از: فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار، خطای معیار، واریانس، جداول و نمودارها

در سطح آمار استنباطی، از آزمون t مستقل و آنوای یک راهه از طریق نرم‌افزار SPSS مورد استفاده قرار گرفت.

جدول شماره (۱) آزمون t در رابطه با سؤال اول پژوهش: آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد تکرار یا مرور ویژه تکالیف ساده و پایه دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	%۹۹							
۰/۳۷	۱/۲۸	۳۲۸	۰/۸۹	۰/۰۳	۰/۶۱	۳/۶۶	۲۸۸	دختر
				۰/۱۰	۰/۷۰	۳/۵۷	۴۲	پسر

نتایج: از آنجا که آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۰/۱ کوچکتر است، بنابراین نتیجه می‌شود که با احتمال ۹۹٪ بین دانشجویان دختر و پسر از نظر مهارت‌های مطالعه در بعد تکرار یا مرور ویژه تکالیف ساده و پایه تفاوتی وجود ندارد.

مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر نشان می‌دهد که در استفاده از مهارت‌های مطالعه در بعد تکرار یا مرور ویژه تکالیف ساده و پایه بین دانشجویان دختر و پسر اختلاف معنی‌داری وجود ندارد.

جدول شماره (۲) آزمون t در رابطه با سؤال اول پژوهش: آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد تکرار یا مرور ویژه تکالیف پیچیده دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی‌داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	%۹۹							
۰/۸۴	۱/۲۸	۳۲۸	-۰/۱۹	۰/۰۳	۰/۶۲	۳/۵۵	۲۸۸	دختر
				۰/۱۰	۰/۶۸	۳/۵۷	۴۲	پسر

نتایج: بدین دلیل که آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۰/۱ کوچکتر است، بنابراین می‌توان گفت که با احتمال ۰/۹۹ بین دانشجویان دختر و پسر از نظر مهارت‌های مطالعه در بعد تکرار یا مرور ویژه تکالیف پیچیده تفاوتی دیده نمی‌شود. به عبارت دیگر مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر بیانگر آن است که در استفاده از مهارت مطالعه در بعد تکرار یا مرور ویژه تکالیف پیچیده بین دانشجویان دختر و پسر اختلاف معنی‌داری مشاهده نمی‌گردد.

جدول شماره (۳) آزمون t در رابطه با سؤال اول پژوهش: آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد بسط یا گسترش معنایی ویژه تکالیف ساده و پایه دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی‌داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	%۹۹							
۰/۰۵۸	۱/۹۶	۳۲۸	۱/۹۰	۰/۰۳	۰/۶۲	۳/۹۰	۲۸۸	دختر
				۰/۱۲	۰/۷۹	۳/۶۹	۴۲	پسر

نتایج: از آنجا که آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۰/۱ کوچکتر است، لذا می‌توان گفت که با احتمال ۰/۹۹ بین دانشجویان دختر و پسر از نظر مهارت‌های مطالعه در بعد بسط یا گسترش معنایی ویژه تکالیف ساده و پایه اختلافی دیده نمی‌شود.

به عبارت دیگر مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر بیانگر این مطلب است که در استفاده از بعد بسط یا گسترش معنایی ویژه تکالیف ساده از مهارت‌های مطالعه اختلاف معنی‌داری وجود ندارد.

جدول شماره (۴) آزمون t محاسبه شده در رابطه با سؤال اول پژوهش: آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد بسط یا گسترش معنایی ویژه تکالیف پیچیده دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی‌داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان ۹۹٪	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	۹۹٪							
۰/۸۶	۱/۲۸	۳۲۸	-۰/۱۷	۰/۰۳	۰/۶۶	۳/۲۳	۲۸۸	دختر
				۰/۱۱	۰/۷۳	۳/۲۵	۴۲	پسر

نتایج: بدلیل آنکه آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۰/۱ کوچکتر است، لذا نتیجه می‌شود که تفاوتی بین مهارت‌های مطالعه در بعد بسط یا گسترش معنایی ویژه تکالیف پیچیده در دانشجویان دختر و پسر وجود ندارد. یا به عبارتی مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر بیانگر این مطلب است که در استفاده از مهارت‌های مطالعه در بعد بسط یا گسترش معنایی ویژه تکالیف پیچیده در دانشجویان دختر و پسر اختلاف معنی‌داری مشاهده نمی‌شود.

جدول شماره (۵) آزمون t محاسبه شده در رابطه با سؤال اول پژوهش: آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد سازمان‌دهی ویژه تکالیف ساده و پایه دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی‌داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان ۹۹٪	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	۹۹٪							
۰/۸۳	۱/۲۸	۳۲۸	-۰/۱۹	۰/۰۵	۱/۰۰	۳/۶۱	۲۸۸	دختر
				۰/۱۶	۱/۰۷	۳/۶۴	۴۲	پسر

نتایج: از آنجا که آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۰/۱ کوچکتر است، بنابراین می‌توان گفت که با احتمال ۹۹٪ از لحاظ مهارت‌های مطالعه در بعد سازمان‌دهی ویژه تکالیف ساده بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود ندارد. لذا مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر حاکی از آن است که در استفاده از مهارت مطالعه

در بعد سازمان‌دهی ویژه تکالیف ساده و پایه بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنی‌داری مشاهده نمی‌شود.

جدول شماره (۶) آزمون t محاسبه شده در رابطه با سؤال اول پژوهش: آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد سازمان‌دهی ویژه تکالیف پیچیده دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی‌داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان %۹۹	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	%۹۹							
۰/۸۳	۱/۲۸	۳۲۸	-۰/۲۱	۰/۰۳	۰/۶۲	۳/۵۷	۲۸۸	دختر
				۰/۱۱	۰/۷۲	۳/۵۹	۴۲	پسر

نتایج: از آنجا که آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۰/۱ کوچکتر است، بنابراین می‌توان گفت که با احتمال ۰/۹۹٪ از لحاظ مهارت‌های مطالعه در بعد سازمان‌دهی ویژه تکالیف پیچیده بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود ندارد. لذا مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر حاکی از آن است که در استفاده از مهارت مطالعه در بعد سازمان‌دهی ویژه تکالیف پیچیده بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنی‌داری مشاهده نمی‌شود.

جدول شماره (۷) آزمون t محاسبه شده در رابطه با سؤال اول پژوهش: آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل خود دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی‌داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان %۹۹	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	%۹۹							
۰/۲۱۷	۱/۲۸	۳۲۸	-۱/۲۴	۰/۰۳	۰/۵۴	۳/۵۰	۲۸۸	دختر
				۰/۰۹	۰/۶۱	۳/۶۱	۴۲	پسر

نتایج: از آنجا که آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۰/۱ کوچکتر است، بنابراین شایان ذکر است که در بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل خود (تعهد، نگرش و توجه) دانشجویان دختر و پسر تفاوتی دیده نمی‌شود. به عبارت دیگر مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر حاکی از آن است که در استفاده از مهارت

مطالعه در بعد دانش و کنترل خود بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنی‌داری مشاهده نمی‌شود.

جدول شماره (۸) آزمون t محاسبه شده در رابطه با سؤال اول پژوهش: آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - برنامه‌ریزی دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی‌داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان ۹۹٪	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
۰/۱۷	۱/۶۴	۳۲۷	-۱/۳۵	۰/۰۲	۰/۴۱	۲/۶۲	۲۸۸	دختر
				۰/۰۷	۰/۴۶	۲/۷۱	۴۲	پسر

نتایج: با توجه به اینکه آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۱٪ کوچکتر است، لذا می‌توان گفت که بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - برنامه‌ریزی دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود ندارد. یا به عبارتی مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر حاکی از آن است که در استفاده از مهارت مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - برنامه‌ریزی دانشجویان دختر و پسر اختلاف معنی‌داری دیده نمی‌شود.

جدول شماره (۹) آزمون t محاسبه شده در رابطه با سؤال اول پژوهش: آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - نظم‌دهی دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی‌داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان ۹۹٪	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
۰/۵۲	۱/۲۸	۳۲۸	-۰/۶۴	۰/۰۸	۱/۳۷	۳/۴۰	۲۸۸	دختر
				۰/۱۹	۱/۲۷	۳/۵۴	۴۲	پسر

نتایج: با توجه به اینکه آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۱٪ کوچکتر است، بر این اساس می‌توان گفت که بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - نظم‌دهی دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود ندارد. به عبارتی دیگر، مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر بیانگر آن است که در استفاده از

مهارت مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - نظم‌دهی دانشجویان دختر و پسر اختلاف معنی‌داری مشاهده نمی‌شود.

جدول شماره (۱۰) آزمون t محاسبه شده در رابطه با سؤال اول پژوهش: آیا بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی‌داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان ۹۹٪	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	۹۹٪							
۰/۳۹	۱/۲۸	۳۲۷	-۰/۸۴	۰/۰۲	۰/۴۶	۳/۰۲	۲۸۸	دختر
				۰/۰۹	۰/۵۷	۳/۰۸	۴۱	پسر

نتایج: با توجه به اینکه آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۱٪ کوچکتر است، پس می‌توان گفت که بین مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود ندارد. یا به عبارتی، مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر حاکی از آن است که در استفاده از مهارت مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند دانشجویان دختر و پسر با هم اختلاف معنی‌داری ندارند.

جدول شماره (۱۱) آزمون t محاسبه شده در رابطه با سؤال دوم پژوهش:

آیا بین مهارت‌های خواندن در بعد درک دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی‌داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان ۹۹٪	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	۹۹٪							
۰/۶۲	۱/۲۸	۳۲۸	-۰/۵۰	۰/۰۳	۰/۵۳	۳/۵۴	۲۸۸	دختر
				۰/۱۰	۰/۶۴	۳/۵۸	۴۲	پسر

نتایج: از آنجا که آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۱٪ کوچکتر است، بنابراین می‌توان بیان کرد که بین مهارت‌های خواندن در بعد درک دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود ندارد. یا به عبارتی دیگر، مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر حاکی از آن است که اختلاف معنی‌داری در استفاده از مهارت خواندن در بعد درک بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود.

جدول شماره (۱۲) آزمون t محاسبه شده در رابطه با سؤال دوم پژوهش: آیا بین مهارت‌های خواندن

در بعد دقت دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	%۹۹							
۰/۳۴	۱/۲۸	۳۲۷	-۰/۹۵	۰/۰۳	۰/۵۴	۳/۷۹	۲۸۸	دختر
				۰/۰۹	۰/۶۱	۳/۸۸	۴۱	پسر

نتایج: از آنجا که آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۰/۱ کوچکتر است، لذا می‌توان گفت که بین مهارت‌های خواندن در بعد دقت دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود ندارد. از سوی دیگر، مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر حاکی از آن است که در استفاده از مهارت خواندن در بعد دقت بین دانشجویان دختر و پسر اختلاف معنی‌داری دیده نمی‌شود.

جدول شماره (۱۳) آزمون t محاسبه شده در رابطه با سؤال دوم پژوهش:

آیا بین مهارت‌های خواندن در بعد سرعت دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

سطح معنی داری	t بحرانی جدول در سطح اطمینان	درجه آزادی	آزمون t محاسبه شده	خطای معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص آماری گروه
	%۹۹							
۰/۶۲	۱/۲۸	۳۲۸	-۰/۴۹	۰/۰۴	۰/۶۷	۳/۴۳	۲۸۸	دختر
				۰/۱۱	۰/۷۲	۳/۴۸	۴۲	پسر

نتایج: با توجه به آنکه آزمون t محاسبه شده از آزمون t بحرانی جدول در سطح خطاپذیری ۰/۱ کوچکتر است، لذا نتیجه‌گیری می‌شود که بین مهارت‌های خواندن در بعد سرعت دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود ندارد. همچنین مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر بیان‌کننده آن است که در استفاده از مهارت خواندن در بعد سرعت بین دانشجویان دختر و پسر اختلاف معنی‌داری دیده نمی‌شود.

جدول شماره (۱۴) آزمون آنوای یک راهه در رابطه با سؤال سوم پژوهش: آیا تحصیلات پدر در مهارت‌های مطالعه دانشجو اثر دارد؟

شاخص آماری	مجموع مجذورات (SS)	درجات آزادی (df)	میانگین مجذورات (MS)	کمیت F	سطح معنی داری ۰/۰۵
اثر رگرسیون	۰/۸۷	۵	۰/۱۷	۰/۷۷	۰/۵۶
باقی مانده	۷۲/۳۴	۳۲۳	۰/۲۲		
کل	۷۳/۲۱	۳۲۸			

نتایج: با توجه به اطلاعات مربوط به تحلیل واریانس محاسبه شده $F=۰/۷۷$ و $df=۳۲۳$ و چون ارزش f مشاهده شده از ارزش بحرانی f جدول یعنی $۲/۲۱$ در سطح خطاپذیری $۰/۰۵$ کوچکتر می‌باشد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که مشارکت متغیر مستقل یعنی تحصیلات پدر در تبیین متغیر وابسته مهارت‌های مطالعه معنی‌دار نیست و رابطه‌ای بین تحصیلات پدر و مهارت‌های مطالعه دانشجو وجود ندارد.

جدول شماره (۱۵) آزمون آنوای یک راهه در رابطه با سؤال سوم پژوهش: آیا تحصیلات پدر در مهارت‌های خواندن دانشجو اثر دارد؟

شاخص آماری	مجموع مجذورات (SS)	درجات آزادی (df)	میانگین مجذورات (MS)	کمیت F	سطح معنی داری $P=۰/۰۵$
اثر رگرسیون	۰/۹۵	۵	۰/۱۹	۰/۷۴	۰/۵۸
باقی مانده	۸۳/۰۴	۳۲۳	۰/۲۵		
کل	۸۴/۰۰۲	۳۲۸			

نتایج: با توجه به اطلاعات مربوط به تحلیل واریانس محاسبه شده $F=۰/۷۴$ و $df=۳۲۳$ و چون ارزش مشاهده شده از ارزش بحرانی f جدول یعنی $۲/۲۱$ در سطح خطاپذیری $۰/۰۵$ کوچکتر است. بنابراین می‌توان گفت که مشارکت متغیر مستقل یعنی تحصیلات پدر در تبیین متغیر وابسته مهارت‌های خواندن معنی‌دار نیست و رابطه‌ای بین تحصیلات پدر و مهارت‌های خواندن دانشجو وجود ندارد.

جدول شماره (۱۶) آزمون آنوای یک راهه در رابطه با سؤال چهارم پژوهش: آیا تحصیلات مادر در مهارت‌های مطالعه دانشجو اثر دارد؟

شاخص آماری	مجموع مجزورات (SS)	درجات آزادی (df)	میانگین مجزورات (MS)	کمیت F	سطح معنی داری
منابع واریانس					
منابع تغییرات					
اثر رگرسیون	۰/۸۹	۵	۰/۱۷	۰/۸۰	۰/۵۴
باقی مانده	۷۲/۳۱	۳۲۳	۰/۲۲		
کل	۷۳/۲۱	۳۲۸			

نتایج: با توجه به اطلاعات مربوط به تحلیل واریانس محاسبه شده با $F=0/80$ و $df=5$ و 323 می‌توان گفت که چون ارزش f مشاهده شده از ارزش f بحرانی جدول یعنی $2/21$ در سطح خطاپذیری $0/5$ کوچکتر می‌باشد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که مشارکت متغیر مستقل یعنی تحصیلات مادر در تبیین متغیر وابسته مهارت‌های مطالعه معنی‌دار نیست و رابطه‌ای بین تحصیلات مادر و مهارت‌های مطالعه دانشجو وجود ندارد.

جدول شماره (۱۷) آزمون آنوای یک راهه در رابطه با سؤال چهارم پژوهش: آیا تحصیلات مادر در مهارت‌های خواندن دانشجو اثر دارد؟

شاخص آماری	مجموع مجزورات (SS)	درجات آزادی (df)	میانگین مجزورات (MS)	کمیت F	سطح معنی داری
منابع واریانس					
منابع تغییرات					
اثر رگرسیون	۱/۰۱	۵	۰/۲۰	۰/۷۸	۰/۵۵
باقی مانده	۸۲/۹۹	۳۲۳	۰/۲۵		
کل	۸۴/۰۰۲	۳۲۸			

نتایج: با توجه به اطلاعات مندرج در جدول تحلیل واریانس محاسبه شده با $F=0/78$ و $df=5$ و 323 چون ارزش مشاهده شده از ارزش f بحرانی جدول یعنی $2/21$ در سطح خطاپذیری $0/5$ کوچکتر است. بنابراین می‌توان گفت که مشارکت متغیر مستقل یعنی تحصیلات مادر در تبیین متغیر وابسته مهارت‌های خواندن معنی‌دار نیست و رابطه‌ای بین تحصیلات مادر و مهارت‌های خواندن دانشجو وجود ندارد.

نتایج عمده پژوهش

نتایج آمار توصیفی و استنباطی پژوهش حاضر نشان داد که: در بررسی سؤال اول تحقیق: دانشجویان دختر ۸۲٪ متوسط به بالا و دانشجویان پسر نیز ۸۲٪ متوسط به بالا در ارتباط با مهارت‌های مطالعه برخوردار بوده‌اند. در استفاده از مهارت‌های مطالعه بین دانشجویان دختر و پسر اختلاف معنی‌داری دیده نمی‌شود. در بررسی سؤال ۱-۱، بین دانشجویان دختر و پسر از نظر مهارت‌های مطالعه در بعد تکرار تکالیف ساده وجود ندارد. در حالیکه دانشجویان دختر از میزان درصد بالاتر از متوسط بیشتری (۶۰٪) نسبت به دانشجویان پسر (۵۲٪) برخوردار می‌باشند. همین‌طور بین دانشجویان دختر و پسر از نظر مهارت‌های مطالعه در بعد تکرار تکالیف پیچیده تفاوت معنی‌داری دیده نمی‌شود و دانشجویان دختر ۵۵٪ و دانشجویان پسر ۵۵/۵٪ بالاتر از متوسط عمل کرده‌اند.

در بررسی سؤال ۱-۲، مهارت‌های مطالعه در بعد بسط و گسترش معنایی تکالیف ساده بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود. ولی دانشجویان دختر از میزان درصد بالاتر از متوسط بیشتری (۶۹٪) نسبت به دانشجویان پسر (۶۲/۵٪) برخوردار بوده‌اند. در بعد بسط و گسترش معنایی تکالیف پیچیده بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود و دانشجویان دختر و پسر (۴۴٪) هر دو به یک نسبت بالاتر از حد متوسط از این مهارت استفاده کردند.

در بررسی سؤال ۱-۳، در بعد سازماندهی تکالیف ساده بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود. در حالیکه دانشجویان پسر در بعد سازماندهی تکالیف ساده از میزان درصد بالاتر از متوسط بیشتری (۶۴٪) نسبت به دانشجویان دختر (۵۷/۵٪) برخوردار بودند. در بعد سازماندهی تکالیف پیچیده بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود. دانشجویان دختر (۵۶٪) و پسر (۵۵٪) تقریباً به یک میزان بالاتر از حد متوسط عمل کرده‌اند. در بررسی سؤال ۱-۴، از نظر مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل خود بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود. اما دانشجویان پسر (۶۰٪) نسبت به دانشجویان دختر (۵۳/۵٪) بالاتر از متوسط عمل کرده‌اند.

در بررسی سؤال ۱-۵، از نظر مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند برنامه‌ریزی بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود. دانشجویان دختر (۵۴٪) نسبت به دانشجویان پسر (۴۷/۵٪) از میزان درصد بالاتر از متوسط بیشتری برخوردار بوده‌اند. در بررسی سؤال

۶-۱، نتایج حاکی از آنست که تفاوت معنی‌داری از نظر مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - کنترل و ارزشیابی بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود. و دانشجویان دختر و پسر هر دو به یک میزان (۵۰٪) بالاتر از متوسط از مهارت در این بعد برخوردار بوده‌اند. در بررسی سؤال ۷-۱، از نظر مهارت‌های مطالعه در بعد دانش و کنترل فرآیند - نظم‌دهی بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود. دانشجویان پسر ۵۵٪ و دانشجویان دختر ۵۲٪ بالاتر از متوسط از مهارت در این بعد استفاده کردند. در بررسی سؤال ۸-۱ از نظر مهارت‌های مطالعه در بعد شناختی و فراشناختی بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود. دانشجویان دختر (۵۷٪ و ۵۲٪) و دانشجویان پسر (۵۸٪ و ۵۳٪) بالاتر از حد متوسط از این مهارت برخوردار بوده‌اند.

در بررسی سؤال دوم نتایج نشان می‌دهد که تفاوت معنی‌داری از نظر مهارت‌های خواندن در بعد درک و دقت و سرعت بین دانشجویان دختر و پسر دیده نمی‌شود. دانشجویان پسر ۵۶٪ و دانشجویان دختر ۵۵٪ بالاتر از متوسط از این مهارت برخوردار بودند. در بعد دقت دانشجویان دختر ۷۱٪ و دانشجویان پسر ۶۹٪ بالاتر از متوسط عمل کرده‌اند. به عبارت دیگر دانشجویان دختر از درصد دقت بالاتری در مهارت خواندن برخوردار بودند. در بعد سرعت دانشجویان پسر ۶۷٪ و دانشجویان دختر ۵۷٪ بالاتر از متوسط از مهارت سرعت برخوردار بوده‌اند. یعنی دانشجویان پسر از درصد سرعت بیشتری در مهارت خواندن نسبت به دختران برخوردار بودند. بررسی سؤال سوم و چهارم تحقیق: با توجه به ارزش f مشاهده شده نسبت به ارزش بحرانی f جدول که کوچکتر می‌باشد، می‌توان گفت که مشارکت متغیر مستقل یعنی تحصیلات پدر و همین‌طور تحصیلات مادر در تبیین متغیر وابسته مهارت‌های مطالعه و مهارت‌های خواندن معنی‌دار نیست و رابطه‌ای بین تحصیلات والدین و مهارت‌های مطالعه و خواندن وجود ندارد. البته باید یادآور شد که بیشترین میزان تحصیلات پدر (۳۵/۱٪) و مادر (۴۱/۲٪) دانشجویان در مقطع ابتدایی و کمترین میزان تحصیلات پدر (۵/۵٪) در مقطع لیسانس و بالاتر و مادر (۲/۱٪) در مقطع فوق‌دیپلم می‌باشد.

بر اساس نتایج تحقیقات انجام شده پیرامون موضوع مورد پژوهش می‌توان اظهار داشت که بین مهارت‌های مطالعه و خواندن دانشجویان دختر و پسر رابطه معنی‌داری وجود ندارد. مانند صمدی (۱۳۸۱) و صمدی (۱۳۸۳)، آندرمین و یانگ (۱۹۹۴)، لین دهید (۱۹۸۹) تحقیق حاضر با تحقیق‌های ذیل همخوانی ندارد. مانند نتایج تحقیقات امینیان (۱۳۷۳)، پنتریج و

کارسیا (۱۹۹۱)، پالسن (۱۹۹۵)، براتن (۱۹۹۹)، زیمرمن (۱۹۹۰)، پاجاریس و همکاران (۲۰۰۱) پنتریج و دی گروت (۱۹۹۰)، اختیاری (۱۳۷۷).

تحقیقات فوق نشان می‌دهد که دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر از راهبردهای مطالعه و خواندن بیشتری استفاده می‌کنند. تحقیق حاضر بیان می‌دارد که تحصیلات والدین تأثیری بر مهارت‌های مطالعه و خواندن دانشجویان ندارد. مانند صمدی (۱۳۸۳)، برنز (۱۹۹۲) ولی تحقیق پونز (۱۹۹۶)، کالدرا و همکاران (۱۹۸۹)، نشان داد که رابط علی بین تحصیلات والدین و مهارت‌های مطالعه فرزندان دیده می‌شود. بدین معنی که والدین خود می‌توانند از طریق فراهم کردن تسهیلات لازم برای یادگیری از قبیل تخصیص زمان مناسب برای مطالعه، تهیه مکان مناسب و منابع مورد نیاز جهت مطالعه و نشان دادن (ارائه الگو یا مدل و سرمشق) چگونگی و چرایی استفاده از راهبردهای مطالعه در موقعیت‌های عینی و تشویق و پاداش فرزندان را در تنظیم فعالیت‌های یادگیری‌شان و نهایتاً عملکرد تحصیلی بهتر یاری دهند.

محدودیت‌های موضوع پژوهش

الف) محدودیت‌هایی که خارج از کنترل محقق است:

افت در نمونه بخاطر احتمال عدم بازگشت تعدادی از پرسشنامه‌ها
احتمال بی‌دقتی پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه
احتمال عدم صداقت برخی از پاسخ‌دهندگان به سؤالهای پژوهش

ب) محدودیت‌هایی که محقق در کنترل و نظارت بر آنها دخالت دارد:

- ۱- محدود کردن جامعه آماری به دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج
- ۲- محدود کردن جامعه آماری به مقطع کاردانی
- ۳- محدود کردن جامعه آماری به رشته آموزش ابتدایی
- ۴- منحصر بودن ابزار پژوهش به پرسشنامه

پیشنهاد‌های مبتنی بر یافته‌های پژوهش

با توجه به یافته‌های تحقیق مبنی بر عدم تفاوت معنی‌دار در مهارت‌های مطالعه و خواندن دانشجویان دختر و پسر و با توجه به اینکه میزان کسب این مهارت‌ها در سطوح بالاتر کمتر

مشاهده شده است، آموزش مهارت‌های مطالعه و خواندن به صورت درس دو واحدی برای هر دو گروه در تمامی رشته‌های دانشگاهی در نظر گرفته شود.

با توجه به تفاوت درصد اندکی که در مهارت‌های دقت و سرعت خواندن بین دانشجویان دختر و پسر مشاهده شد، پیشنهاد می‌شود از مقطع ابتدائی ابعاد مهارت خواندن در دانش‌آموزان دختر و پسر به درستی آموزش داده شود تا پسران از دقت بیشتر و دختران از سرعت بالاتر برخوردار گردند.

با در نظر گرفتن یافته تحقیق مبنی بر عدم تأثیر تحصیلات والدین بر کسب مهارت‌های مطالعه و خواندن دانشجویان پیشنهاد می‌شود که ابتدا والدین خود بر کسب مهارت‌های مطالعه و خواندن اهتمام ورزند آنگاه بر آموزش این مهارت‌ها برای فرزندان خود مبادرت نمایند تا بتوانند در کنار فراهم ساختن شرایط و فضای مطلوب مطالعه بر میزان یادگیری آنان بیافزایند.

منابع

الف - فارسی

۲. ایمانی، محسن (۱۳۸۱)، "آسیب‌شناسی مطالعه در دانش‌آموزان و شیوه‌های کنترل آن"، تهران، مجله پیوند، آذر ماه، ص ۳۹-۳۴
۳. بین، الین، وایتکر، لسلی (۱۹۹۰)، "مهارت‌های ضروری مطالعه موفق"، مترجم: فاطمه محمدی (۱۳۸۱)، شیراز، انتشارات مؤلف، چاپ اول، ص ۲۹۰-۶۲
۴. چشمی مقدم، معصومه (۱۳۷۷)، "راهکارهای مورد استفاده دانشجویان سال دوم مقطع کارشناسی زبان انگلیسی برای یادگیری معنی واژه‌های انگلیسی و رابطه بین این راهکارها با میزان تسلط کلی آنها بر زبان انگلیسی"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز
۵. حسنی، مریم (۱۳۷۸)، "مقایسه راهبردهای یادگیری در دانش‌آموزان موفق و ناموفق دختر پایه سوم متوسطه شهر تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، وزارت آموزش و پرورش - معاونت برنامه‌ریزی و نیروی انسانی
۶. سیف، علی‌اکبر (۱۳۸۲)، "اثر بخشی آموزشی راهبردهای یادگیری"، تهران، فصلنامه تعلیم و تربیت، تابستان
۷. سیف، علی‌اکبر (۱۳۷۶)، "روشهای یادگیری و مطالعه"، تهران، نشر دوران، چاپ اول، ص ۵۵
۸. سیف، علی‌اکبر، رضایی، علی‌اکبر (۱۳۸۰)، "مقایسه سبکهای یادگیری دانش‌آموزان و دانشجویان گروههای علوم انسانی و ریاضی"، تهران، فصلنامه تعلیم و تربیت، زمستان، ص ۶۳-۶۱
۹. شریعتمداری، علی (۱۳۷۸)، "چند مبحث اساسی در برنامه‌ریزی درسی"، تهران، انتشارات سمت، چاپ هشتم، ص ۱۹-۱۴
۱۰. شقاقی، فرهاد (۱۳۸۲)، "تأثیر آموزش مهارت‌ها و راهبردهای یادگیری و مطالعه در یادگیری دانشجویان دانشگاه پیام نور و ثبات این تأثیر یادگیری پس از گذشت یک سال"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی
۱۱. صمدی، معصومه (۱۳۷۳)، "بررسی نقش دانش فراشناختی در حل مسأله ریاضی دانش‌آموزان کلاس چهارم دبستان"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا
۱۲. صمدی، معصومه (۱۳۸۱)، "بررسی و مقایسه فراشناخت و حل مسأله ریاضی"، فصلنامه تازه‌های علوم شناختی (۳)، ص ۵۰-۴۳
۱۳. گاینر، آیر (۲۰۰۱)، "نقش آثار تخیلی در آماده‌سازی جوانان برای جامعه اطلاعاتی"، مترجم: حسن صیامیان (۱۳۸۴)، مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران
۱۴. گلاور، جان ای، برونینگ، راجر اچ (۱۹۹۱)، "روانشناسی تربیتی - اصول و کاربرد آن"، مترجم: علینقی خرازی (۱۳۸۲)، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، چاپ چهارم، ص

۱۵. گوردون، هولفیش، فیلیپ، اسمیت ژ (۱۹۸۴)، "تفکر منطقی: روش تعلیم و تربیت"، مترجم: علی شریعتمداری (۱۳۸۰)، تهران، انتشارات سمت، چاپ پنجم، ص ۱۴۰
۱۶. مارزینو، رابرت جی و دیگران (۱۹۷۹)، "ابعاد تفکر در برنامه‌ریزی درسی و تدریس"، مترجم: قدسی احقر (۱۳۸۰)، تهران، انتشارات یسطرون، چاپ اول، ص ۴۵
۱۷. مجد تیموری، فریبا (۱۳۷۸)، "بررسی اثربخشی راهبردهای بهبود مطالعه بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوّم راهنمایی منطقه یک تهران"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، وزارت آموزش و پرورش، دانشکده مدیریت و برنامه‌ریزی
۱۸. ملکی، حسن (۱۳۸۲)، "برنامه‌ریزی درسی (راهنمای عمل)"، تهران، انتشارات مدرسه، چاپ پنجم، ص ۸۳
۱۹. ناعمی، علی محمد (۱۳۸۱)، "روانشناسی آموزش زبان"، مشهد، نشر آزند، چاپ اول، ص ۱۲۳
۲۰. ناعمی، علی محمد (۱۳۸۲)، "روانشناسی آموزش خواندن"، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی، چاپ دوّم، ص ۵۸

ب) انگلیسی

1. Bowman, Joan L. (2004). "State-mandated test: are they fair for all students?". *Capella University*.
2. Brown, Cindy A. (2005). "An investigation of the influence of meta cognition. reading comprehension skill, and background knowledge on studying". *Columbia University*.
3. Fisher, E. (1999). "Low literacy levels in adults: implications for patients' education". *Journal of Continuing Education in Nursing*, 30(2) pp 56-62
4. Flavell, J. (1979). "Metacognition and cognitive monitoring". *American psychologist*. Vol, 39. PP, 906-911
5. Flavell, J. (1985). "Cognitive Development". *Prentice Hall*
6. Hickey, Kathleen T. (2005). "Alternative means of assessing reading a college developmental class : a self-reflexive case study". *Teachers College. Columbia University*.
7. Martinez- Pons, M. (1996). "Test o a Model o Parental Inducement of Academic self- Regulation". *Journal o Experimental Education*, 64 (3): 213-227
8. Meyers, M & Paris, S. (1987). "Children's Metacognitive knowledge about Reading". *Journal of Educational psychology*. Vol, 70. PP, 680-690
9. Pintrich, P.R. & De-Groot, E.V. (1990) "Motivational and Self-Regulated learning components of classroom academic performance". *Journal o Educational Psychology*, 82,1,33-40
10. Pintrich, P.R. (1986). "Motivation and learning strategies Interactions with Achievement". *Developmental Review*, 6, 25-56

11. Race, Phill (2003). "How to study". Journal of Educational psychology, vol, 130, pp1-22
12. Shaffer, D.(1989). "Developmental psychology". *Brooks cool book*
13. Zimmerman, B.J. & Martinez - Pons (1988) "Construct validation of a strategy model of student self- Regulated learning". *Journal of Educational Psychology* 11: 314-332
14. Zimmerman, B.J.(1990). "Self- Regulated learning and academic learning and achievement: The Emergence of a Social Coganitive Perspeective". *Educational Psycholog Review*, 2:307-323

منابع اینترنتی

الف- فارسی

- ۱- تبیان، (۱۳۸۴)، مهارت یادگیری www.tebyan.com
- ۲- شبکه آموزش سیما، (۱۳۸۴)، مطالعه موفق با تمرکز www.irib.ir/tv
- ۳- شرکت کتاب پردازان فرهنگی و انتشاراتی، (۱۳۸۴)، مهارتهای مطالعه www.kpsite.com

ب - انگلیسی

1. Cottrell,(2003),how to succed in exams, nmvc,study skills websits
2. Karen blanchard and Christine root,(2005),amazon website
3. Landsberger,(2005),the study guides and strategies website
4. Parsons or palmer – store, (2003), learning skills program website, university of Victoria
5. Student academic services,(2003), study skills website, California polytechnic state university, sanluis obispo,california
6. Treuer, (2002), time manage,html, university of minesota

